

1 Bedrijfs- en overheidsgebed

1.1 Samenvatting

In dit artikel geef ik allereerst inleidende beschouwingen die van invloed zijn op hoe wij in het leven staan. Ongeacht wat we overdag doen: als huisvrouw thuis, gepensioneerd of werkeloos, op school of aan de studie of ergens aan het werk.

Veel meer nog dan bij andere gebedsonderwerpen wordt onze houding ten opzichte van bedrijfs- en overheidsgebed immers bepaald door onze opvattingen over en visie op de werkelijkheid. Daarom is het nodig daaraan eerst de nodige aandacht te besteden.

Daarna een korte schets van recente ontwikkelingen en de huidige situatie. Tot slot zoomen we in op gebed voor de overheid en geven we een aantal praktische tips voor bedrijfsgebed.

1.2 Allesbepalende visie

Onze 'bril' bepaalt ons denken en onze handel en wandel. Zoals onze achtergrond en daarin m.n. onze opvoedingssituatie en (on)kerkelijke milieu, opleiding, persoonlijkheid, (sociale) netwerken en *last but not least* onze persoonlijke ervaringen. Dit alles kleurt in sterke mate o.a. ons Godsbeeld (hoe zien we God?), ons mensbeeld (hoe kijken we naar mensen?) en ons wereldbeeld (hoe interpreteren we deze wereld?) en daarmee hoe we als christen in het leven staan.

Onze feitelijke tijdbesteding 7x24 is een zéér betrouwbare indicator die aangeeft wat wij wérkelijk belangrijk vinden. Vandaar de uitspraak 'Zeg me wat je doet en ik zeg je wat je gelooft'. Waarbij ons feitelijke gedrag bepaald wordt door onze gedachten en gevoelens die weer gekleurd zijn door gebeurtenissen in ons leven.

- **Visie op God en de geestelijke werkelijkheid**

Veel christenen hebben - zeker als ze al langere tijd bewust christen zijn - een redelijk goede bijbels onderbouwde basis voor hun leven. En zijn erg sterk in 'leerstellingen', in de theorie en theologie. Maar als je wat beter kijkt, zie je vaak een kloof tussen 'hoe het hoort' en de praktijk. Dan blijkt dat ook wij besmet zijn door de tijdgeest en door ons westerse materialisme. En dat je vraagtekens kunt zetten bij datgene wat we zeggen te geloven. Je kunt je afvragen of we wérkelijk geloven dat God ons leven wil leiden en dat Jezus ook ons het zout en licht van de wereld noemt. Dat mensen zonder God verloren zijn en we letterlijk midden in een zendingsveld leven... Dat er een onzichtbare werkelijkheid is, maar dat Jezus de duivel overwonnen heeft... Dat de Bijbel Gods Woord is en dat God gebeden verhoort... Je kunt je afvragen waaruit dat dan blijkt gedurende de werkweek. Dit alles heeft te maken met de woorden van Jezus uit Matteüs 28 'Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen...'. (de *zendingsopdracht*).

Wat wij christenen ten diepste en feitelijk (niet) geloven, hoe wij die 'geestelijke werkelijkheid' zien zoals die in de Bijbel beschreven wordt: het heeft verregaande consequenties, óók in onze dagelijkse werkomgeving. Want christen ben je 24/7.

- **Visie op arbeid en werk**

Werk wordt in veel christelijke kringen nog als 'seculier' beschouwd. Het heeft dan weinig met God te maken. Soms lijkt het zelfs een vijand van God geworden te zijn. Werk neemt immers de aandacht weg van aanbidding, gebed, kerkelijke activiteiten, evangelisatie en gezinsleven, allemaal 'heilige' categorieën, zo wordt dan stilzwijgend of hardop gezegd. Werk is dan van weinig nut en waarde. De 'geestelijke' activiteiten, dat is 'het'. Dit is de kloof tussen 'de kerk' en 'werk', zondag en maandag. De Bijbel leert heel anders. Er is wat betreft werk *geen* Grieks-dualistische tegenstelling tussen het 'natuurlijke' en 'geestelijke' waarbij het geestelijke pas écht belangrijk zou zijn. Het bijbelse en Hebreeuwse denken gaat ervan uit dat het leven één geheel is, zónder 'vakjes'.

God is Zelf als Schepper werkzaam, Hij rustte op de zevende dag. Wij zijn mens naar zijn evenbeeld, we mogen in ons werk Hem weerspiegelen en met Hem een ruimte scheppen waar de mens kan opbloeien. Wat hebben we allemaal verschillende gaven en talenten! Voor menigeen is het verrassend

om te beseffen dat Adam en Eva al vóór de zondeval van God de opdracht kregen om te heersen en te werken (Gen. 1:26,28 en 2:15,19). Dit noemen we ook wel de *cultuuropdracht* of het *cultuurmandaat*. Na de zondeval (Gen. 3:23) is die taak niet komen te vervallen. De context is veranderd en het gaat minder gemakkelijk bij het realiseren van zijn opdracht.

Wat in onze tijd werkelijk belangrijk is voor God, is dat de verschillende noden van de schepping gelenigd worden, waaronder de redding van mensen, maar ook zorg voor dieren, recht doen aan armen, weduwen, wezen, voeden van armen, huizen bouwen, wegen aanleggen, enz.

Er moet balans zijn tussen de *cultuuropdracht* en *zendingsopdracht*.

Werk is te zien als een vorm van aanbidding, want door te werken met al onze kracht, demonstreren wij onze liefde voor God. Wanneer we werken tot eer van God, is het onze eredienst aan Hem. Het is voor Hem apart gezet – ‘geheiligd’! In álle gebieden van ons leven is Jezus Heer: over onze eredienst en godsdienstige gewoontes, over ons werk, sport, muziek, films en seksualiteit. Het product van ons werk mag dan tijdelijk zijn, maar degenen die er baat bij hebben zijn eeuwig.

We zijn állemaal dienaren van God!

- **Visie op onze eigen positie**

Heel belangrijk is het besef dat de bevestiging van onze identiteit van God Zelf komt. Hij heeft elk mens geschapen als een uniek puzzelstukje: Hij heeft maar één exemplaar van jou gemaakt, er is dus geen concurrentie! Hoewel we dit best weten, handelen we vaak niet zo, maar vergelijken we onszelf voortdurend met anderen, met alle gevolgen van dien... Dus beter geen ladderdenken, maar puzzeldenken en jezelf niet met anderen vergelijken, maar naar Jezus kijken. Helemaal in lijn met de Bijbel zoals in 1 Korintiërs 12 met al die unieke onderdelen van het lichaam, waarvan jij er ook een bent.

- **Visie op Gods Koninkrijk**

Gods Koninkrijk is overal waar God als Koning wordt beleden. Dat is dus zeker niet alleen in de kerk, maar kan ook zijn op je werk, omdat wij daar Gods ambassadeurs zijn! In het Koninkrijk van God komt God tot zijn eer en elk mens tot zijn recht. In Gods Koninkrijk telt écht iedereen volwaardig mee, ook al vervul je geen enkele taak in de gemeente! Oftewel een slager telt evenveel mee als een predikant. Onze visie op Gods Koninkrijk versmalt zich vaak nog tot ‘de kerk’, en hangt meestal samen met onze onbijbelse visie op arbeid en werk.

Het moge duidelijk zijn dat dit alles ook een sterke invloed heeft op hoe wij in het leven staan en hoe ons geestelijk leven is. En daarmee op ons gebedsleven en onze visie om deel te nemen aan een gebedsgroepje voor bedrijf- en/of overheid.

1.3 Ontwikkelingen

Het bidden voor bedrijf en overheid is niet nieuw. We schetsen hier enkele ontwikkelingen.

- **Bid- en Dankdagen**

De *Bid-* resp. *Dankdag voor gewas en arbeid* hebben ongetwijfeld de oudste papieren in Nederland. Het gebruik om in moeilijke tijden een aparte bededag te houden, zou ontstaan zijn in de Middeleeuwen. Na de Reformatie werd het houden van bededagen door de reformatorische kerken overgenomen. Deze dag wordt biddag genoemd en wordt tegenwoordig bijna overal gehouden op de tweede woensdag van maart. Daartegenover werd later ook een vaste dag om te danken ingesteld. Deze dankdag wordt op veel plaatsen gehouden op de eerste woensdag van november. Toen de industrialisatie toenam, zijn de vieringen veranderd in *Bid-* resp. *Dankdag voor gewas én arbeid*. Opvallend is het dat de Nederlandse rooms-katholieke bisschoppen de zogeheten kruis- en quaterntemperdagen weer hebben ingevoerd. Die dagen, die aansluiten op de vier jaargetijden, zijn bedoeld om God te danken voor de schepping en de vruchten van de aarde en om te bidden voor bijzondere noden van de kerk.

- **80-er jaren**

In de 80-er jaren van de vorige eeuw ontstonden in Nederland overal bedrijfsgebedsgroepjes. De gebedsgroep bij NS was niet de eerste, maar wel de bekendste. Het feit dat er geregeld over gepubliceerd werd en dat er praktische tips beschikbaar kwamen hoe zoiets op te zetten, droeg bij aan de groei. Het werd een soort olievlek. Tegelijkertijd ontstonden er netwerkgroepen van christen professionals, waarin de vraag aan de orde komt hoe je op je werk invulling geeft aan je geloof, en wat daarvan de meerwaarde is voor de desbetreffende beroepsgroep.

1.4 Huidige situatie

Christenen vermelden steeds vaker op het professionele netwerk *LinkedIn* maar ook op *Facebook* en *Google+* dat ze geloven en nemen in toenemende mate deel aan een christennetwerk of gebedsgroepje. Het aantal geregistreerde speciale netwerkgroepen voor christenprofessionals ligt in Nederland ultimo 2014 op ruim 120 in zo'n 40 verschillende beroepsgroepen. Het aantal geregistreerde bedrijven en organisaties met een of meer bedrijfsbidstonden bedraagt zo'n 200 op ruim 300 verschillende locaties. Het actuele overzicht staat op www.bedrijfsgebed.nl. Ook *Alpha op de werkplek* en *Alpha Business* verheugen zich in een stijgende belangstelling. Daarin leggen collega's resp. leidinggevenden in een speciale Alpha-cursus aan elkaar uit wat het christelijk geloof inhoudt.

Ook in kerken komt er langzaamaan aandacht voor haar leden die in de maatschappij functioneren, die daar een frontlinie positie bekleden. Op de zondag direct na *Dankdag voor gewas en arbeid* (begin november) is er steeds een speciale Themazondag *Christen-zijn op je werk*. In veel kerken wordt er dan voor de allereerste keer of opnieuw over dit thema gepreekt, en veel kerkgangers reageren (opnieuw) enthousiast. Want dit is in de kerk een braakliggend terrein waarmee alle volwassen kerkgangers dagelijks te maken hebben, zeker als je 'werk' ook betreft op werklozen, studenten, huisvrouwen, vrijwilligers en gepensioneerden.

1.5 Onderscheid tussen bedrijfs- en overheidsgebed

De overheid en gebed voor de overheid hebben in de Bijbel een speciale plaats, zie 1 Timoteüs 2:1,2 en Romeinen 13: 1-7. Christenen zijn in staat en hebben de verantwoordelijkheid om voor de overheid te bidden. Er is geen ander orgaan dat deze geestelijke priesterdienst kan doen.

Er zijn in Nederland ook veel bedrijfsbidstonden bij (semi) overheidsdiensten en ministeries, provincies en gemeenten. En, andersom, elk bedrijf kent gezagsdragers voor wie gebeden kan worden. Er zijn dus veel overeenkomsten tussen bedrijfs- en overheidsgebed.

We zoomen hier even in op gebed voor de overheid.

- **Onze houding ten opzichte van de overheid**

Christenen moeten bidden in een houding van respect en gehoorzaamheid ten opzichte van de overheid. Deze houding is van groot belang om ingeschakeld te kunnen worden om voor de overheid te bidden. Een negatieve en veroordelende houding ten opzichte van de overheid is niet bijbels.

De gebeden die christenen bidden moeten niet voortkomen uit een eigen ingevulde visie, maar er moet datgene gebeden worden wat God wil. Daarom is het kennen van Gods wil zo belangrijk.

Natuurlijk mogen gelovigen hun verlangens voor de overheid aan God bekend maken, maar primair staat Gods wil in het centrum. Hij bepaalt uiteindelijk welke overheid er komt. Daar mogen we op bijbelse gronden vanuit gaan.

Als een overheid zaken verbiedt die tegen God ingaan, mag en moet de gelovige daar op gepaste wijze afstand van nemen en God meer gehoorzamen dan de overheid.

- **Wat bidden we voor de overheid?**

Wij weten niet wat juist is om voor te bidden. God weet het wel en door zijn Geest wil Hij dat laten zien (Romeinen 8:26). Bid dat je Gods visie mag ontvangen.

We kunnen wel concreet bidden voor de regering en het Koninklijk Huis, de Eerste en Tweede Kamer, Provinciale Staten, burgemeester en wethouders, de gemeenteraden en andere overheidsinstanties.

Speciale gebedsaandacht is er voor de christenpolitici in de diverse overheidsorganen. Zij hebben naast hun politieke inzet ook een getuigenis te laten zien als gelovigen. Ook is gebed noodzakelijk voor internationale organen als Verenigde Naties en Europese Unie.

Gebed om bekwame en integere politici is eveneens belangrijk. Of zij nu gelovig zijn of niet: eerlijkheid, bekwaamheid en wijsheid zijn belangrijke eigenschappen voor politici. Gebed voor bescherming van politiek Nederland is van belang. De duivel doet alles om onrust en verwarring te brengen zodat hij zijn negatieve kracht in de overheid kan uitoefenen. Er is een voortdurende geestelijke strijd rond de overheid. Satan weet dat als hij vat krijgt op de overheid hij steeds meer duisternis kan bewerkstelligen. De meeste politici zijn zich dit niet bewust.

- **Speciale gebedsaandacht voor bepaalde zaken**

Je kunt God vragen om je een verlangen te geven om voor de overheid te bidden en om gebedsdoelen binnen een overheidsorgaan. Het kan zijn dat God wil dat je bijvoorbeeld specifiek voor het onderwijs en de Minister van Onderwijs gaat bidden. Verdiep je daar dan in en groei in kennis van je gebedsdoel (kijk naar o.a. de media). Je gaat dan steeds meer zien waar het op aan komt.

- **Speciale gebedsaandacht voor Israël.**

Vanwege de plaats van Israël in Gods heilsplan speelt Israël een cruciale rol in Gods politieke beleid. Israëls ontwikkeling beïnvloedt alle politieke organen, omdat Gods politieke plan via Israël en Jeruzalem loopt.

De Nederlandse politiek wordt mede bepaald door de houding van de Nederlandse overheid ten opzicht van Israël en Jeruzalem. Wie Israël zegent wordt gezegend, wie Israël vervloekt wordt vervloekt (Genesis 12:1,2).

Gebed voor een juiste houding van onze overheid ten opzichte van Israël en Jeruzalem is dus van groot belang.

- **Gevolgen van overheidsgebed**

Er wordt nog te weinig gebeden voor de overheid. Het gevolg is dat er binnen de overheidsorganen beslissingen worden genomen die tegen God ingaan. Denk aan bijvoorbeeld abortus, euthanasie en de prostitutiewet. Het wordt tijd dat de kerkelijke gemeenten en haar geestelijke leiders opstaan en in gebed de overheid ondersteunen, bemoedigen en beschermen. God roept ons om met Hem mee te werken aan het functioneren van de overheid. Door de gebeden bedrijven we politiek en hebben we invloed op de politici en het politieke beleid. Dit is ook Gods plan omdat Hij medewerkers zoekt die op de bres staan voor Nederland.

Door hieraan gehoor te geven, gaan de bidders voor de overheid zien dat God helemaal betrokken is bij het politieke gebeuren in Nederland en daarbuiten: Hij draagt deze wereld en heeft het laatste woord, ook bij de overheid (Daniel 2:21, Spreuken 8:15 en 16. Romeinen 13:1)!

1.6 Praktische tips voor gebed bij bedrijf en overheid

Als je samen met andere christenen wilt meedoen aan een bidstond in het bedrijfsleven of bij een overheidsorgaan (kortheidshalve *bedrijfsgebed*), dan is het goed om kennis te nemen van de volgende uitgangspunten en tips.

- **Uitgangspunten en beeldvorming bij bedrijfsgebed**

Wie zich oriënteert op bedrijfsgebed doet er goed aan kennis te nemen van de volgende stellingen.

1. Ordegrootte 5% van de werknemers is christen.

Als dit ongeveer klopt, kun je dus inschatten hoeveel christenen er in jouw gebouw/bedrijfseenheid/ departement enz. zijn.
(hoeveel ken je er daarvan?)

2. Veel christenen hebben geen bijbelse visie op Gods Koninkrijk, arbeid en werk.

Dat verklaart dat zij soms reageren met iets als 'ik ben hier om te werken, en daarmee basta'. Zij leven met een kloof tussen 'de kerk' en 'werk', zondag en maandag, de Grieks-dualistische

tegenstelling tussen het 'geestelijk' en 'natuurlijk' werk, de *zendingsopdracht* versus de *cultuuroopdracht*. Zie verder paragraaf 1.2

(ken je zulke christenen?)

3. Als er al een gebedsgroepje is, doet zo'n 20% van de christenen hieraan mee.
Dus als er gemiddeld 5 mensen deelnemen, zijn er nog zo'n 20 andere christenen die om wat voor reden dan ook niet (meer) deelnemen.
(hoeveel ken je er daarvan?)
4. Samen bidden is nooit populair.
Dit gegeven gaat ook op voor welke kerk dan ook, althans hier in Nederland in deze tijd. Let er dus op om niet gefrustreerd (of erger) te raken wanneer je christenen probeert deel te laten nemen aan een gebedsgroepje. Bid daarbij in ieder geval om hulp en leiding van de Heilige Geest.
(waar gaat het jou om wanneer je anderen probeert erbij te krijgen?)
5. Christenen zijn verschillend en dus ook hun geloofsbeleving.
Niet alleen de kerkelijke achtergrond en opvoeding, maar ook iemands karakter maakt dat christenen hun geloof heel uiteenlopend beleven. Dat komt ook tot uiting in hun 'gebedsleven'. Denk dus niet te snel dat de manier waarop jullie je gebedsgroepje hebben vormgegeven voor iedereen OK is.
(in hoeverre is er in het gebedsgroepje daadwerkelijke ruimte voor 'andere' christenen?)
6. God ziet ons hart aan.
Voor God zijn christenen die wel meedoen aan een gebedsgroepje niet beter of geestelijker dan diegenen die dat niet doen. Of christenen die heel 'mooi' kunnen bidden versus christenen die niet hardop bidden. Laten wij er dus ook voor waken om elkaar 'de maat te nemen'.
(hoe zie jij deze 'twee soorten' christenen?)
7. God kan alle christenen gebruiken in Zijn Koninkrijk
Het gaat Hem vooral om ZIJN, en veel minder om ZEGGEN en DOEN. Als ons spreken en handelen met elkaar in overeenstemming zijn, is ons getuigenis krachtig en waarachtig. We zijn dan integer = één geheel, ongedeeld. Zo niet, dan verkondigen we holle frasen en zijn we letterlijk ongeloofwaardig.
(geloof je werkelijk dat God de niet-bidders net zo goed kan gebruiken als de bidders?)

- **Tips om te beginnen met bedrijfsgebed**

Alle begin is moeilijk en dat geldt zeker ook voor het starten van een bedrijfs(pauze)bidstond. Maar iedereen kan bidden, het is zeker te leren! De EA heeft op de site www.ea.nl --> [Geestelijk leven](#) --> [Gebed](#) veel praktische tips en achtergrond informatie gebundeld in een serie korte artikelen over gebed. Met tal van verwijzingen naar sites en boeken over (ook samen) bidden in de kerk, op het werk, op school, voor je woonplaats en voor de overheid.

Hoe vind je gelijkgestemden? Je kunt zelf beginnen met te bidden voor een eerste medestander. En gewoon eens rondvragen wie er christenen of gelovigen kent. Of over de parkeerplaats lopen: wellicht zijn er collega's die een visje of kruisje op hun fiets of auto hebben. Of in de kantine of bij een lunch voor hun eten bidden? Collega's laten op [LinkedIn](#), [Facebook](#), [Google+](#) en andere social media in hun profiel steeds vaker zien dat ze 'christelijke kenmerken' hebben. Let ook eens op het woordgebruik (wel/niet vloeken) en de teksten van trouw-, rouw- en geboortekaartjes, en vraag in de verkiezingstijd eens op welke partij iemand stemt. En hoe vind je een geschikte plaats en tijd van samenkomst (bijv. tijdens de middagpauze)? Gods hulp en leiding daarbij zijn onontbeerlijk. En dan gewoon aan de slag gaan met de mogelijkheden die er zijn. Juist in het begin is het belangrijk om met elkaar stil te staan bij het doel van de gebedsbijeenkomst en daar overeenstemming over te krijgen. Het doel kan bijvoorbeeld zijn elkaar bemoedigen, bidden voor collega's, directie, bedrijfsprocessen, veiligheid, ondernemingsraad, enz. Ook de vorm is van belang: wel of niet beginnen met een stukje bijbellezen? Zo ja, welke vertaling? Houd rekening met de aanwezigen en hun uiteenlopende achtergrond en waak voor discussies met hete hoofden en koude harten. Registreer je vrijblijvend op www.bedrijfsgebed.nl. Dat heeft een stimulerend effect en andere christencollega's kunnen jullie dan gemakkelijker vinden.

Bekendheid

Na een opstartperiode volgt een periode van gewenning, die gemakkelijk kan verworden tot een periode van sleur. Je kent elkaar immers en het verloop en de inhoud van een bijeenkomst worden voorspelbaar. Regelmatige evaluatie, open en eerlijk, kan voorkomen dat het zover komt. Aarzel niet om veranderingen aan te brengen en probeer samen tot verbeteringen te komen. Dat mensen na verloop van tijd om diverse redenen af (moeten) haken is een gegeven. Probeer dus ook nieuwe deelnemers te krijgen. Van-mond-tot-mond reclame werkt daarbij het best. Maar ook een mededeling op een prikbord of advertentie in een personeelblaadje kan mensen toevoegen. Daar komt dan meteen een ander aspect om de hoek kijken: maak je jezelf bekend of niet? Toestemming vragen aan de directie is niet nodig (wat als die 'nee' zegt?), want je doet het in eigen (pauze)tijd. Besef dat je de directie in een lastige positie kunt brengen als je hen als leiding van een (meestal) niet-christelijk bedrijf officieel vraagt om de formele goedkeuring voor een reeks christelijke bijeenkomsten van een handjevol christelijke werknemers... Je kunt hen wel informeren dat jullie gestart zijn, en aangeven ook voor hen te willen bidden. Soms groei je langzaam toe naar openbaarheid. Feit is dat je in de ogen van sommige collega's belachelijk bezig bent, anderzijds kan het leiden tot nieuwe openingen bij collega's die -misschien zonder dat ze het zelf beseffen- hongerig zijn naar de Levende God.

Effecten

Het meten van gebedsverhoringen is niet altijd mogelijk. Het bijhouden van een schrift met gebedsonderwerpen kan het zicht hierop wel verscherpen. Er zijn in ieder geval zes effecten:

1. Je geeft God de eer: Hij is Heer, óók in jullie bedrijf of organisatie!
 2. Je eigen houding t.o.v. werk, collega's en God zelf wordt tegen het licht gehouden.
 3. Je hebt waardevolle contacten met christencollega's.
 4. Je krijgt oog voor allerlei zaken die spelen in je omgeving.
 5. Je beïnvloedt je bedrijf positief.
 6. Door je gebeden verandert er iets in de geestelijke wereld.
- Meedoen aan een bedrijfs(pauze)bidstond is een bijzondere, verrijkende ervaring, met grote positieve gevolgen!

Verder lezen?

Zie de boekenlijst, de tips en het actuele overzicht van netwerkgroepen voor christenprofessionals en bedrijfsgebedsgroepen op www.bedrijfsgebed.nl en www.christenzijnopjewerk.nl
<http://www.christenatwork.24-7gebed.nl/index.php/nieuws/7-werk-niet-meer-voor-je-baas-maar-voor-de-heer>

Een verkorte versie van dit artikel vind je in *Handboek voor gebed - Bezinning en handreiking voor de praktijk*, Zoetermeer 2015 (met bijdrages van 22 andere auteurs, eindredactie door Jan Minderhoud).